יש בהן אחריות נכסים לא יחזיר שבית דין נפרעין מהן אין בהן אחריות נכסים יחזיר שאין בית דין נפרעין מהן דברי רבי מאיר וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה לא יחזיר שבית דין נפרעין מהן רישא ר"מ וסיפא ר' יהודה וכי תימא כולה ר' מאיר היא ושאני ליה לר"מ בין כתובה לשטרי ומי שאני ליה והתניא חמשה גובין מן המחוררין ואלו הן פירות ושבח פירות והמקבל עליו לזון את בן אשתו ובת אשתו וגט חוב שאין בו אחריות וכתובת אשה שאין בה אחריות מאן שמעת ליה דאמר אחריות לאו טעות סופר הוא רבי מאיר וקתני כתובת אשה איבעית אימא ר' מאיר ואיבעית אימא ר' יהודה איבעית אימא ר' יהודה התם כתבה ליה התקבלתי הכא לא כתבה ליה התקבלתי איבעית אימא ר' מאיר מאי חייב דקתני מן המחוררין: לא כתב לה וכו': אמר אבוה דשמואל אשת ישראל שנאנסה אסורה לבעלה חיישינן שמא תחלתה באונס וסופה ברצון איתיביה רב לאבוה דשמואל אם תשתבאי אפרקינך ואותבינך לי לאינתו אישתיק קרי רב עליה דאבוה דשמואל [1]שרים עצרו במלים וכף ישימו לפיהם מאי אית ליה למימר בשבויה הקילו ולאבוה דשמואל אונס דשריא רחמנא היכי משכחת לה כגון דקאמרי עדים שצווחה מתחלה ועד סוף ופליגא דרבא דאמר רבא כל שתחלתה באונס וסוף ברצון אפי' היא אומרת הניחו לו שאלמלא (לא) נזקק לה היא שוכרתו מותרת מ"ט יצר אלבשה תניא כוותיה דרבא [2]והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת ויש לך אחרת שאע"פ שלא נתפשה מותרת ואיזו זו כל שתחלתה באונס וסופה ברצון תניא אידך והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת ויש לך אחרת שאע"פ שנתפשה אסורה ואיזו זו אשת כהן אמר רב יהודה אמר שמואל משום רבי ישמעאל והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת ויש לה אחרת שאע"פ שלא נתפשה מותרת ואיזו זו שקידושיה קדושי טעות שאפי' בנה מורכב על כתיפה ממאנת והולכת לה אמר רב יהודה הני נשי דגנבו גנבי שריין לגברייהו אמרי ליה רבנן לרב יהודה והא קא ממטיאן להו נהמא מחמת יראה והא קא משלחן להו גירי מחמת יראה ודאי שבקינהו ואזלן מנפשייהו אסירן ת"ר שבויי מלכות הרי הן כשבויין גנובי ליסטות אינן כשבויין והתניא איפכא מלכות אמלכות לא קשיא הא במלכות אחשורוש הא במלכות בן נצר ליסטות אליסטות לא קשיא הא בבן נצר הא בליסטים דעלמא ובן נצר התם קרי ליה מלך והכא קרי ליה לסטים אין גבי אחשורוש לסטים הוא גבי לסטים דעלמא מלך הוא: ובכהנת אהדרינך למדינתך וכו': אמר אביי אלמנה לכ"ג חייב לפרותה שאני קורא בה ובכהנת אהדרינך למדינתך

ממזרת

חמשה גובין מן המחוררין. לע"ג דקתני מניינא תנא ושייר הא דתנן בפרק הניזקין (גיטין דף מח: ושם) אין מוציאין למזון האשה והבנות מנכסים משועבדים והא דפריך בפרק קמא דקידושין (דף טז: ושם) גבי ארבעה מעניקין להם שלש בא"ש ושלש בא"ה כו' תנא תני ארבעה ולא אמרת תנא ושייר הייתו משום דקתני ואי אתה יכול לומר ארבעה כאחד מהם: **וגט** חוב שאין בו אחריות. וא"ת תקשי מהכא לשמואל דאמר בפרק קמא דב"מ (דף יג.) אומר היה רבי מאיר שטר שאין בו אחריות אינו גובה לא מנכסים משועבדין ולא מנכסים בני חורין והכא משמע בהדיא דגבי מבני חרי ומיהו בלאו הכי איתותב שמואל התם מברייתא ורשב"א אומר דמהכא הוה מצי למידחי דגט חוב שאין בו אחריות הייתו שמפורש בו דלא למיגבי ביה ממשעבדי וכעין זה מצינו בפרק גט פשוט (ב"ב דף קסח:) גבי מי שפרע ואמר אבד שטר חובי והא דמוקי לה הכא כרבי מאיר הייתו משום דלכאורה כוותיה אתיא אבל אי הוה פריך מינה לשמואל הוה מצי למידחי כדפרישית: **אסורה** לבעלה. אין להקשות מאסתר דהות שריא למרדכי (מגילה דף יג:) דלדקת גמורה היתה: **אונס** דשרי רחמנא היכי משכחת לה כו'. אע"ג דלאבוה דשמואל חיישינן קאמר משמע ליה דמדאורייתא קאמר דאי מדרבנן לא הוי מוציאין אותה מבעלה על כך:

ממזרת

יש בהן אחריות נכסים. שסיעבד לוה נכסיו לאותה מלוה לא יחזירנו מולאו למלוה ואפי' הלוה מודה שהוא חייב לו ומפרש התם (ב"מ) דחיישינן שמא פרעו ומן הלוה נפל וזה שהוא מודה עלת קנוניא היא ביניהם לטרוף לקוחות ויחלקו ביניהם: **והכ"א כו'.** דאחריות טעות סופר הוא וטריף ממשעבדי ומפקדי לקוחות. והני פלוגתיה דר"מ ור"י הוה בהדייהו שבדורו היה: **ושאני ליה כו'.** דבכתובה לית ליה אחריות ט"ס הוא: **מן המחוררין.** אם יש נכסים בני חורין אבל החייב נגבין ואם לאו אין נגבין מן המשועבדין: **פירות ושבח פירות.** כדתנן במס' גיטין (מח:) אין מוציאין לאכילת פירות ולשבח קרקעות מנכסים משועבדים מפני תיקון העולם. ובשנים אוחזין בטלית (ב"מ יד:) מפרש לאכילת פירות ולשבח קרקעות כיצד הרי שגזל שדה מחבירו ומכרה לאחר והשביחה והרי היא יוצאה בדין מתחת יד הלוקח עם שבח שהשביח הלוקח בזבל וניר ועם פירות שבה שהנגזל טורפה ממנו כשהוא חוזר על המוכר שמכרה לו באחריות גובה קרן מנכסים משועבדין ושבח מנכסים בני חורין ולא מן המשועבדין מפני תיקון העולם לפי שאין קלובין ואין הלוקח יודע כמה להזהר: **והמקבל עליו לזון בן אשתו ובת אשתו.** אף הוא אין גובה מן המשועבדים לפי שאין קלובין ואין כתובים. והא דתנן בהנושא והיא ניזונית מנכסים משועבדין מפני שהיא כבעל חוב מוקמינן לה התם (לקמן קב:) בשקנו לה מידו דסתם קנין לכתיבה עומד: **וגט חוב.** כל שטרות נקראין גט: **הכא לא כתבה ליה התקבלתי.** ואשמעינן מתני' דאע"פ שלא כתב לה כתובה לא אמרינן מחלה לו עלה אלא אמרינן סמכה על תקנת ב"ד שהכל יודעין שהנושא אשה יש לה כתובה: **מאי חייב נמי דקתני מן המחוררין.** אע"פ שלא כתב לה אחריות תנאי ב"ד הוא להיות כל נכסיו אחראין לה כשעבוד לפניו אבל אם מכרם אינה טורפת לקוחות הואיל ולא נכתב בשטר ולא אמרינן אחריות טעות סופר הוא: **תחלתה באונס.** תחלתה של בעילה: **וסופה.** של בעילה. ולקמיה פריך אונס דשריא רחמנא היכי משכחת לה: **בשבויה הקילו.** שלא ראינוה שנבעלה וכי קאמר איהו בנבעלה: **יצר אלבשה.** וגם זה אונס שבתחלת בעילה שהיא באונס הלבישה הבועל יצר: **והיא.** מיעוטא הוא כלומר בסתם אשה אמרתי לך טעם האיסור תלוי בלא נתפשה הא נתפשה מותרת ויש אשה שאע"פ שברצון מותרת ואיזו זו כו': **קידושי טעות.** על תנאי ולא נתקיים התנאי אם זינתה תחתיו מותרת לו לפי שאינה אשתו אלא פנויה בעלמא היא: **הני נשי דגנבו גנבי.** שלסטים גונבין מתחת בעליהן: **שריין לגברייהו.** לפי שבאונס הם באין עליהן: **והא קא ממטין להו נהמא.** והרי אנו רואים שבעודן אצלן מוליכות להן לאותן גנבים לחם ומזון אלמא רצון הוא. ומשני מחמת יראה הוא דעבוד: **והא קא משלחן להו גירי.** כשנלחמין מזמנות ומושיטות להם חיצים לירות: **ודאי אי שבקינהו.** גנבים ללכת אל בעליהן ואיתון אזלן מנפשייהו אל הגנבים אסירן: **שבויי מלכות.** נשים ששבה המלך לתשמיש: **הרי הן כשבויין.** ומותרין לבעליהן כדתנן (ע"א) ואותבינך לי לאינתו: **במלכות אחשורוש.** הן כשבויין לפי שמלך גדול הוא ויודעת שלא ישאנה ובעילתה באונס: **בן נצר.** לסטים היה ולכד עיירות ומלך עליהם ונעשה ראש לסטים ובדידיה תנן שבויי מלכות אינן כשבויין ואסורות לבעליהן דסברה מינסב קא נסיב לה ונבעלת ברצון: **ליסטות אליסטות כו'.** בבן נצר אסורות כדאמרינן דסברה מינסב נסיב לי והריני אשת מלך: **ליסטים דעלמא.** אפילו לקוחים שלו קשין לה לפיכך אינה אלא אנוסה: **לגבי אחשורוש לסטים הוא.** הלכך מתני' קמייתא דמיירי במלכות אחשורוש קרי לבן נצר גנובי ליסטות וברייתא דתנן איפכא דגנובי ליסטות איירי בליסטים דעלמא קרי לבן נצר שבויי מלכות: **אלמנה לכהן גדול.** קיימא לן לקמן בפ' אלמנה ניזונית (דף ק:) יש לה כתובה ותנאי כתובה הוא דלמיסקל ולמיפק קאי אבל תנאי כתובה דלמיקם קמיה כגון מזונות ורפואה אמרינן ביבמות דלית לה בפרק יש מותרות (דף פה.) והכא אשמעינן אביי דתנאי כתובה דפירקונה אית לה דמעיקרא אישתעבד לה שהרי אף לכשרה לא היה מתנה ואותבינך לאינתו אלא אהדרינך למדינתך והא נמי קרינן בה הכי והאי תנאי נמי למיסקל ומיפק קאי:

ממזרת

עין משפט
נר מצוה

פד א מיי' פי"ח מהל' גזילה ואבידה הלכ' א סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' סה סעיף ו:
פה ב מיי' פ"ט שם הל' ז סמג עשין עג טוש"ע שם סי' סעג סעיף א:
פו ג מיי' וסמג שם טוש"ע שם סימן סעג סעיף א:
פז ד מיי' פכ"ג מהל' אישות הלכ' יח סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' קיד סעיף ד:
פח ה מיי' פכ"ד שם הלכ' יט ופי"ח מהל' איסורי ביאה הלכה ט סמג עשין מח:
פט ו מיי' פכ"ד מהל' אישות הלכה יט [ופי"ח מהל' איסורי ביאה הלכה ח] טוש"ע אה"ע סי' ו סעיף יא:
צ ז מיי' פי"ח מהלכות איסורי ביאה הלכ' ח סמג לאוין קכה טוש"ע שם סי' ו סעיף י:
צא ח מיי' פי"ג שם הלכה כ:
צב ט מיי' פכ"ד מהל' אישות הלכה כ סמג עשין מח:

תורה אור השלם

1. שָׂרִים עָצְרוּ בְמִלִּים וְכַף יָשִׂימוּ לְפִיהֶם: איוב כט ט
2. וְשָׁכַב אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת זֶרַע וְנֶעְלַם מֵעֵינֵי אִישָׁהּ וְנִסְתְּרָה וְהִיא נִטְמָאָה וְעֵד אֵין בָּהּ וְהִוא לֹא נִתְפָּשָׂה: במדבר ה יג

גליון הש"ס

גמ' יצר אלבשה. עי' ב"ק דף מא ע"א תוס' ד"ה כמאן: תוס' ד"ה אונס וכו' אע"ג דאבוה דשמואל וכו'. עיין שער המלך פ"ה מהלכות יסודי התורה ה"ג:

תוספות רי"ד

אין בהם אחריות נכסים יחזיר פי' א) למלוה לצור ע"פ צלוחיתו ונהדר ליה ללוה לצור ע"פ צלוחיתו דלוה קאמר להר"מ. שאין ב"ד נפרעין מהן דברי ר"מ ר"י אומר בין כך ובין כך לא יחזיר מפני שב"ד נפרעין מהן. פי' מן הלקוחות דס"ל אחריות ט"ס הוא ואפי' שטר שאין בו אחריות גובה מנכסים משועבדים הלכך אם אין החייב מודה לא יחזיר דחיישי' לפרעון ואם החייב מודה לא יחזיר דחיישינן לקנוניא ורבינו יצחק פוסק דהכי הלכתא. רישא ר"מ וסיפא ר"י וב"ת כולה ר"מ ושאני ליה לר"מ בין כתובה לשטר פי' דדוקא בשטר קאמר דאחריות לאו ט"ס הוא אבל בכתובה מודה דט"ס הוא הואיל דהוא תנאי ב"ד ואי אמרת השתא בשט"ח דקיהיב מלוה זוזי דא"ל לא שדי איניש זוזי בכדי אר"מ דאחריות לאו ט"ס הוא כתובה דלא יהבה אשה כלום לא כ"ש י"ל דכתובה מודה ר"מ דאית ליה תקנות שמעון בן שטח. וכיון דתקנות ב"ד הוא אע"ג דלא כתב ככתוב דמי ומי שני ליה והתניא ה' גובין מן המחוררין. פי' ולא ממשועבדים כדתנן בגיטין אין מוציאין לאכילת פירות ולמזון האשה והבנות מפני תקון העולם ואלו הן פירות גזל שדה מלאה פירות ואכלן וחזר נגזל ולקחה מגזלן ובא לגבות פירותיו אינו גובה אלא מבנ"ח ושבח קרקעות פי' גזל שדה ומכרה לאחר והשביחה ובא נגזל וטורפה מלוקח ובא לוקח על גזלן לטרוף קרן ושבח הקרן גובה מנכסים משועבדים והשבח גובה מבנ"ח והמקבל עליו לזון בן אשתו ובת אשתו ושט"ח שאין בו אחריות וכתובת אשה שאין בה אחריות מאן שמעת ליה דאמר גבי שט"ח אחריות לאו ט"ס הוא ר"מ וקתני כתובת אשה שאין בה אחריות אלמא לית ליה לר"מ תקנות שמעון בן שטח. איבע"א ר"מ איבע"א ר"י איבע"א ר"מ מאי חייב דקתני מן המחוררין. פי' ולעולם לית ליה לר"מ תקנות שמעון בן שטח. והא דקתני בתולה גובה מאתים לא משעבדי

מסורת הש"ס

א) ב"ק נה. ב) [לעיל כג. יפ"ג], ג) [עי' תוס' מגילה כא.], ד) [עי' תוס' יבמות נו: ד"ה ואיתו], ה) [יבמות נו:], ו) [לקמן עג. יבמות ק: נדה נב.], ז) [עי' תוס' יבמות נו: סוד"ה ואיתו ועיר שם ק: ד"ה ואיתו סי' אמסכתא בעלמא היא כו'], ח) [ב"מ יג.], ט) ואע"ג דבשטרי אמרינן לאו טעות סופר הוא בכתובה מודה הואיל דתנאי ב"ד הוא. פי"א, י) מנכסי בני חורין אבל אם יש סי' כל"ב. פי"א, כ) והיא. רש"ל, ל) [לקמן קב:], מ) [דף נ: ד"ה ואין], נ) [ועי' תוס' יבמות נ: ד"ה למעוטי וכו' ומש"ש בס"ד על הגליון].

מוסף רש"י

יש בהן אחריות נכסים. שעביד קרקעות שיגבה מהן (ב"מ יב:). **חמשה גובין מן המחוררין.** מנכסים בני חורין ולא מנכסים משועבדים (ב"ק צה.). **פירות ושבח פירות.** תנן במסכת גיטין אין מוציאין לאכילת פירות ולשבח קרקעות מנכסים משועבדים מפני תקון העולם, הפסד לקוחות (שם). **גט חוב.** שטר חוב. **שאין בו אחריות.** שלא שעבד לו בשעת הלואה את נכסיו ולא כתב לו כל נכסי אחראין לך לפרוע מלוה זה (שם). **בשבויה הקילו.** דספיקא בעלמא הוא (ב"ק קיד: ובעי"ז לעיל כג.). **ואיזו זו אשת כהן.** דהיא מיעוטא משמע, היא אשת ישראל הוא דיש חילוק בין נתפשה ללא נתפשה, אבל כהן אין חילוק (יבמות נו:). **והיא לא נתפשה אסורה.** והיא מיעוטא הוא והכי דריש היא אשה שתחלת שקדושיה גמורין היא דכי לא נתפסה אסורה לבעלה, **ויש לך אחרת שאע"פ שלא נתפשה** מותרת. שאפילו זנתה שלא באונס מותרת לבעל ולבועל (נדה נב ובעי"ז יבמות ק.). **ואיזו זו שקידשיה קדושי טעות.** כגון על מנת שאני כהן והרי הוא ישראל, וכגון קטנה שאין מעשיה כלום ואמה נמי אין בידה לקדשה (נדה נב.). **ממאנת והולכת לה.** דלאו נישואין הוי, לענין זנות נמי לא מיתסרא עליה, דפנויה בעלמא היא ולא אמרינן בעילות שבעל מפנגלה הוי קידושין, דקסבר כל הבועל על דעת קידושין הראשונים הוא בועל, ולא נתכוין לחזור ולקדשה (שם). וכיון דלא בעיא מאיס גיטא נלאו אשתו הויא ואי זינתה הרי היא כפנויה שזינתה ומותרת לו (יבמות ק.).

תוספות רי"ד (המשך)

אלא מבנ"ח כדקתני בברייתא ה' גובין מן המחוררין וכו'. איבע"א ר"י התם כתבה ליה התקבלתי. פי' אשה קמחלה ליה ויכולה היא למחול. אבל הכא לא כתבה ליה התקבלתי פי' במתני' הוא כתב לה שדה שוה מנה והיא לא מחלה לו הלכך לא עשה כלום: אם תשתבאי וכו' אמר אבוה דשמואל אשת ישראל שנאנסה אסורה לבעלה פי' מדרבנן. דאע"ג דמדאורייתא אונס בישראל שרי בדנפקא מהוא לא נתפשה אי"נ מולנערה לא תעשה דבר חיישינן שמא התחילה באונס וסופה ברצון ופליגא דרבא דאמר רבא כל שתחלתה באונס וכסוף היא אומרת הניחו לו שאלמלא לא נזקק עמי הייתי שוכרתו מותרת מ"ט יצר אלבשה פי' תחלת ביאה וסוף ביאה. תניא כוותיה דרבא והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת ויש לך אחרת שאע"פ שלא נתפשה מותרת ואיזו זו שתחלתה באונס וסופה ברצון: תניא אידך והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת ויש לך אחרת שאע"פ שנתפשה אסורה ואיזו זו אשת כהן גרסי' ל) בהמדיר אר"י א"ש והיא לא נתפשה אסורה הא נתפשה מותרת ויש לך אחרת [שאע"פ] שלא נתפשה מותרת ואיזו זו שקידושיה קידושי טעות. פי' כגון שקידשה ע"מ שהוא כהן ונמצא לוי דהוא לגרעותא ל) וכ"ש ע"מ שהוא לוי ונמצא

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones